

på ingen måde udelukkede en politisk løsning. De nødvendige politiske foranstaltninger måtte træffes snarest. Generalforsamlingen burde tilbagekalde Sydafrikas rettigheder i henhold til mandatet og påtage sig administrationen af Sydvestafrika.

Liberia krævede, at der blev oprettet en ad hoc-komité, udnævnt af forsamlingens præsident, som inden den 30. november 1966 skulle afgive beretning til Generalforsamlingen om mandatet for og sammensætningen af en FN-kommission, der burde oprettes inden samlingens afslutning. Denne kommissions opgave kunne bl. a. være at foretage en hurtig ophævelse af Sydafrikas mandat, at sørge for apartheid-systemets afvikling i Sydvestafrika og at sørge for teknisk og anden bistand til områdets befolkning.

De øvrige afrikanske og de asiatiske indlæg fulgte stort set de nævnte taler, idet de kraftigste udtalelser kom fra Guineas ambassadør, der er formand for apartheid-udvalget. Fra afro-asiatisk side lagde man således ringe vægt på Sydvestafrika-sagens juridiske sider, men understregede i stedet, at spørgsmålet måtte behandles på politisk grundlag. Sydafrikas mandat måtte overføres til FN, i givet fald ved hjælp af bestemmelserne i FN-pagtens kapitel VII, yderligere responsa fra Den internationale Domstol afvistes, og Sydafrikas store handelspartnere blev angrebet for støtte til regimet i Pretoria.

Sydafrikas repræsentant gav en længere redegørelse for Sydvestafrika-sagens historie, herunder en gennemgang af sagens forløb ved Den internationale Domstol. Han søgte at påvise, at domstolens kendelser ikke pålagde Sydafrika forpligtelser over for FN, og tilbageviste i øvrigt de fra afro-asiatisk side fremkomne indlæg.

Ambassadør Fedorenko gentog i store træk de afro-asiatiske krav og påstande, idet Sovjetunionen dog fortsat — på baggrund af erfaringerne fra Congo — ikke kunne tilslutte sig forslaget om, at den foreløbige administration af Sydvestafrika skulle foregå under FN's auspicer; Sovjetunionen ville foretrække, at OAU skulle forestå denne administration. Såfremt Sydafrika ikke ville efterleve Generalforsamlingens anbefalinger i sagen, måtte Sikker-

hedsrådet overveje foranstaltninger efter FN-pagtens bestemmelser. I en mere direkte udtalelse krævede *Tjchecoslovakiet* tvangsforanstaltningerne i pagtens kapitel VII bragt i anvendelse, hvis Sydafrika nægtede at samarbejde med FN.

I et positivt *amerikansk indlæg* udtalte ambassadør Goldberg, at Sydafrika ved misligholdelse af sine forpligtelser havde fortabt retten til at administrere Sydvestafrika, og at Generalforsamlingens afgørelse med hensyn til Sydvestafrikas status burde opnå videst mulig støtte. Dernæst måtte der skabes et praktisk instrument til gennemførelse af forsamlingens beslutning. USA kunne tilslutte sig oprettelsen af en FN-kommission for Sydvestafrika, og ville indtage en smidig holdning til løsningen af problemet.

På *Storbritanniens vegne* advarede Lord Caradon imod, at FN vedtog en resolution, som ikke kunne føres ud i livet. Han tilbageviste Sydafrikas påstand om, at Den internationale Domstols tidligere afgørelser var blevet ændret ved dens seneste dom. Sydafrika havde tilsidesat sine forpligtelser og derved mistet retten til at administrere mandatområdet. For at sætte hele Sydvestafrikas befolkning i stand til at udøve sin selvebestemmelsesret måtte alle relevante spørgsmål nøje undersøges, og derefter måtte der handles i bred enighed, ikke ved ord alene, men ved velovervejet og beslutsom handling.

Frankrig, der lod muligheden af en tilbagekaldelse af mandatet stå åben, udtalte, at det først måtte fastslås, hvilket FN-organ der havde kompetence til at gennemføre en sådan tilbagekaldelse.

Samtidig med debatten i plenarforsamlingen fandt der en *høring af petitionærer* sted i 4. udvalg. De petitionærer, der repræsenterede South West Africa People's Organization (SWAPO) og South West Africa National Union (SWANU), hævdede i voldsomme indlæg, at kun væbnet indgriben ville kunne løse Sydvestafrika-spørgsmålet, og at et enigt Afrika ville gribe til handling, dersom FN ikke levede op til sit ansvar. Repræsentanterne for SWANU erklærede, at de socialistiske landes hidtidige holdning i sagen havde skuffet dem, og opfordrede de nævnte lande til at spille en mere aktiv og positiv rolle.